

ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН
ХОРОО

БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ

2023 XI

БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

**БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН НИЙГЭМ,
ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ САРЫН
ТАНИЛЦУУЛГА**

2023
11 сар

Улаанбаатар хот
2023 он

ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН
ХОРОО

СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГДСЭН САН

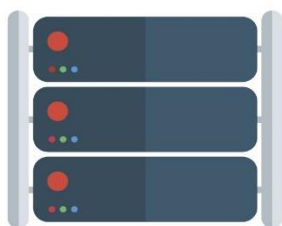
Хайх ...

СТАТИСТИКИЙН мэдээллээ аваарай

Data lab

тооллого судалгааны
микро мэдээллийн сан

Social network

/StatisticMGL

Лавлах утас

1900-1212

Цахим шуудан

information@nso.mn

I. Саруудыг ром тоогоор тэмдэглэв.

- Сар: I, II, III, IV, V, VI, VII ... г.м
- Улирал: I-III, IV-VI, VII-IX, X-XII
- Өссөн дүн: I-IV, I-XI ... г.м (Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдсэн дүнг харуулав).

II. Дараах тэмдэглэгээг ашиглав.

- гүйцэтгэл байхгүй
- * урьдчилсан гүйцэтгэл
- ** дахин

III. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

IV. Хэмжих нэгжийн

тэмдэглэгээ	мянга=1000
сая	=10 ⁶
тэрбум	=10 ⁹
их наяд	=10 ¹²
мян	мянга
%	хувь
мм	миллиметр
см	сантиметр
дм	дециметр
м	метр
км	километр
м ²	метр квадрат
дм ²	дециметр квадрат
км ²	километр квадрат
м ³	метр куб
га	гектар
мл	миллилитр
л	литр
г	грамм
кг	килограмм
цн	центнер
т	тонн
Вт	ватт
кВт.ц	киловатт цаг
кал	калори
ккал	килокалори
Гкал	гигакалори(=10 ⁹ калори)
с	секунд
мин	минут
мг/м ³	микрограмм метр куб
м/с	метр секунд
ш	ширхэг
х.д.х	хэвлэлийн даралтат хуудас

ГАРЧИГ

	Хуудасны дугаар
 ДҮҮРГИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	6
 НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	7
 ХҮН АМЫН АЖИЛ ЭРХЛЭЛТ	8
 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ	11
 ЭРҮҮЛ МЭНД	15
 АМЬДАРЧ БУЙ ОРЧИН	19
 ГЭМТ ХЭРЭГ	20
 ДҮҮРГИЙН ТӨСӨВ	25
 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ	30
 АЖ ҮЙЛДВЭР	35
 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ	41

ХҮСНЭГТ 1. ДҮҮРГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, жил бүрийн XI сард

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2020	2021	2022	2023
Суурин хүн ам	мянган хүн	*361.5 ^{↑5.2}	367.7 ^{↑1.7}	383.9 ^{↑4.4}	408.8 ^{↑6.5}
Нийт өрхийн тоо	мянган өрх	*104.7 ^{↑9.0}	105.8 ^{↑1.05}	104.9 ^{↓0.8}	113.2 ^{↑7.9}
Шинээр төрсөн хүүхэд	тоо	7 200 ^{↓0.4}	6 992 ^{↓2.9}	6 812 ^{↓2.6}	6 711 ^{↓1.4}
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн	тоо	3 567 ^{↓41.5}	46 429 ^{↑1201.6}	41 724 ^{↓10.1}	5 130 ^{↓87.7}
Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	тоо	3 955 ^{↓23.4}	3 795 ^{↓4.0}	5 947 ^{↑56.7}	5 612 ^{↓5.6}
Хэрэглээний үнийн индексийн сарын өөрчлөлт	хувь	0.7 ^{↑800}	1.5 ^{↑114.3}	0.9 ^{↓40}	0.8 ^{↓11.1}
Валютын зах зээлийн ханш	1 US\$=Tөгрөг	2 854 ^{↑6.8}	2 849 ^{↓0.2}	3 420 ^{↑20}	3 437 ^{↓0.5}
Дүүргийн төсвийн орлого	тэрбум төгрөг	131.6 ^{↑18.3}	149.8 ^{↑13.8}	135.9 ^{↓9.3}	195.5 ^{↑43.8}
Дүүргийн төсвийн зарлага	тэрбум төгрөг	118.9 ^{↑17.0}	128.1 ^{↑7.7}	89.6 ^{↓30.1}	155.5 ^{↑73.5}

Тайлбар: Өмнөх онтой харьцуулсан ^{↑, ↓} эерэг өөрчлөлтийн хувь;

^{↑, ↓} сөрөг өөрчлөлтийн хувь; = тогтвортой

ХҮСНЭГТ 2. НИЙСЛЭЛИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, дүүргээр

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2022 I-XI				2023 I-XI					
		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага	
Хүн амын нягтрал /нэг кв км-т ногдох хүн/	Тоо	331	Баянгол	8 109	Налайх	57	342	Баянгол	8 432	Налайх	58
			Чингэлтэй	1 703	Багануур	48		Чингэлтэй	1 625	Багануур	48
			Сүхбаатар	700	Багахангай	33		Сүхбаатар	688	Багахангай	32
Нялхсын нас баралт /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	Тоо*	12	Сонгинохайрхан	13	Багануур	9	13	Налайх	16	Багануур	8
			Сүхбаатар	11	Хан-Уул	8		Сонгинохайрхан	12	Хан-Уул	7
			Баянгол	11	Багахангай	-		Баянзүрх	12	Багахангай	-
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд	Тоо	1 204	Багахангай	2 491	Сүхбаатар	917	90	Багануур	149	Налайх	73
			Налайх	2 066	Чингэлтэй	729		Баянзүрх	121	Сонгинохайрхан	58
			Хан-Уул	1 242	Сонгинохайрхан	630		Сүхбаатар	83	Багахангай	29
Төсвийн орлого, зарлагын харьцаа зарлага=100	тоо	93	Баянзүрх	149	Сонгинохайрхан	102	91	Баянзүрх	124	Чингэлтэй	94
			Хан-Уул	118	Налайх	68		Хан-Уул	115	Налайх	82
			Чингэлтэй	109	Багахангай	23		Сүхбаатар	114	Багахангай	26
16-аас дээш насны 10 000 хүнд ногдох Гэмт хэрэг	тоо	233	Сүхбаатар	367	Налайх	123	159	Сүхбаатар	387	Налайх	110
			Баянгол	271	Багануур	99		Чингэлтэй	243	Багануур	85
			Чингэлтэй	261	Багахангай	74		Баянгол	240	Багахангай	61

Тайлбар:

* - промилль ** - продицми

ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ

2023 оны эхний 11 сард

Өвөрхангай аймаг

БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭД нийт дүнгээр

2022/XI

588

2023/XI

1579 ↑

БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭД насны ангиллаар

2022/XI

2023/XI

112	—	15-24 насны	—	204	↑
205	—	25-34 насны	—	417	↑
190	—	35-44 насны	—	462	↑
54	—	45-54 насны	—	358	↑
14	—	55-59 насны	—	83	↑
1	—	60+ насны	—	55	↑

БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭД хүйсээр

ХҮН АМЫН АЖИЛ ЭРХЛЭЛТ

Дүүргийн хөдөлмөрийн хэлтэст бүртгэлтэй, ажил идэвхтэй хайж байгаа ажилгүй иргэдийн тоо 2023 оны 11 сард 1579 бүртгэгдэж, өмнөх оны мөн үеэс 991 хүнээр(168.5 хувь) өссөн байна. Нийт ажилгүйчүүдийн 995 (63.0 хувь) нь эмэгтэйчүүд байна.

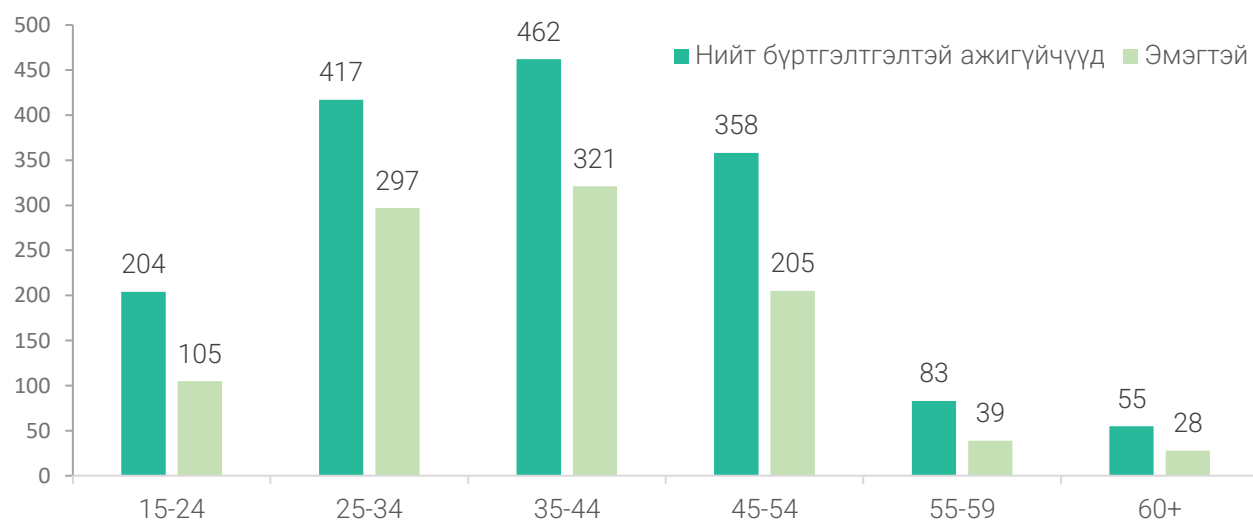
ХҮСНЭГТ 3. БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮД, боловсролын түвшнээр

Үзүүлэлт	Ажилгүйчүүдийн тоо			Дүнд эзлэх хувь		
	2021 XI	2022 XI	2023 XI	2021 XI	2022 XI	2023 XI
Ажилгүйчүүд, бүгд	412	588	1 579	100	100	100
Үүнээс: Магистр, доктор	-	-	5	-	-	0.7
Дипломын болон бакалавр	15	84	222	3.6	14.3	19.6
Тусгай мэргэжлийн дунд	-	-	41	-	-	25.5
Техникийн болон мэргэжлийн	2	-	55	0.4	-	16.4
Бүрэн дунд боловсролтой	314	442	739	76.2	75.2	31.6
Суурь боловсролтой	-	-	29	-	-	4.2
Бага боловсролтой	46	-	4	11.1	-	1.0
Боловсролгүй	35	62	29	8.4	10.5	1.0

Эх үүсвэр: Дүүргийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний хэлтсийн мэдээлэл

Хөдөлмөрийн хэлтэст 11 сард хөгжлийн бэрхшээлтэй 36 иргэн бүртгүүлсэн байна.

ЗУРАГ 1. БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮД, насны бүлэг, 2023 оны XI сар

Ойлголт, тодорхойлолт

Хөдөлмөр эрхлээгүй: Тухайн хугацаанд буюу сүүлийн 7 хоногт цалин хөлс, орлогоолох зорилгоор ямар нэгэн ажил хийгээгүй, ажиллагч гэдэг тодорхойлолтод хамаарахгүй байхыг;

Ажил хийхэд бэлэн: Тухайн хугацаанд буюу сүүлийн 7 хоногт эсвэл тухайн хугацаанаас хойш ирэх хоёр долоо хоногт ажил хийж эхлэхэд бэлэн байхыг;

Ажил хайж байгаа: Сүүлийн дөрвөн долоо хоногт цалин хөлс, орлого олох зорилгоор ямар нэгэн хэлбэрээр ажил хайсан эсвэл хувийн бизнес эхлүүлэх оролдлого хийсэн хүн юм. Ажил хайх гэдгийг ажилд зуучлах төрийн болон хувийн байгууллагад бүртгүүлэх, ажлын байрны талаар мэдээлэл авч ажил олгогчтой холбогдсон, ажлын зар, цахим хуудсаар ажил олгогчид хандах, нийтийн үйлчилгээний газруудын мэдээллийн самбар, хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэлд зар тавих гэх мэт ажил олох оролдлого идэвхтэй хийхийг ойлгоно.

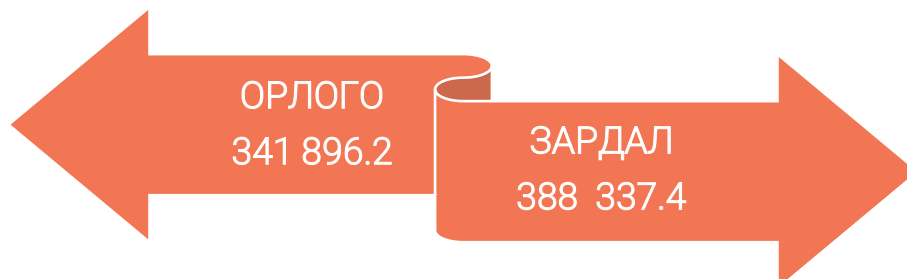

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ

2023 оны 11 дүгээр сард, сая төгрөг

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ

Нийгмийн даатгалын сангийн
орлого, зарлага, эхний 11 сард

Нийгмийн даатгалын сангийн нийт зарлага

*ҮОМШӨ-Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчин

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ

2023 оны эхний 11 сарын гүйцэтгэлээр нийгмийн даатгалын сангийн орлого 341.9 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 79.7 тэрбум төгрөгөөр (30.4%) өссөн байна. Нийгмийн даатгалын сангийн орлогын 69.1 хувийг тэтгэврийн даатгалын сангийн, 16.9 хувийг эрүүл мэндийн даатгал, 7.3 хувийг тэтгэмжийн даатгал, 5.3 хувийг ҮОМШӨ-ний даатгал, 1.4 хувийг ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого тус тус бүрдүүлсэн байна.

ХҮСНЭГТ 4. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ШИМТГЭЛИЙН ОРЛОГО, тэрбум төгрөг

Үзүүлэлт	2022 XI	2023 XI	Зөрүү	Өсөлт, бууралт	Дүнд эзлэх хувь
Нийгмийн даатгалын сангийн дүн	262.2	341.9	79.7	30.4	100
Тэтгэврийн даатгалын сан	181.8	236.3	54.5	30.0	69.1
Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн сан	44.2	57.8	13.6	30.8	16.9
Тэтгэмжийн даатгалын сан	19.1	24.9	5.8	30.4	7.3
ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	13.6	18.1	4.5	33.1	5.3
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	3.6	4.7	1.1	30.5	1.4

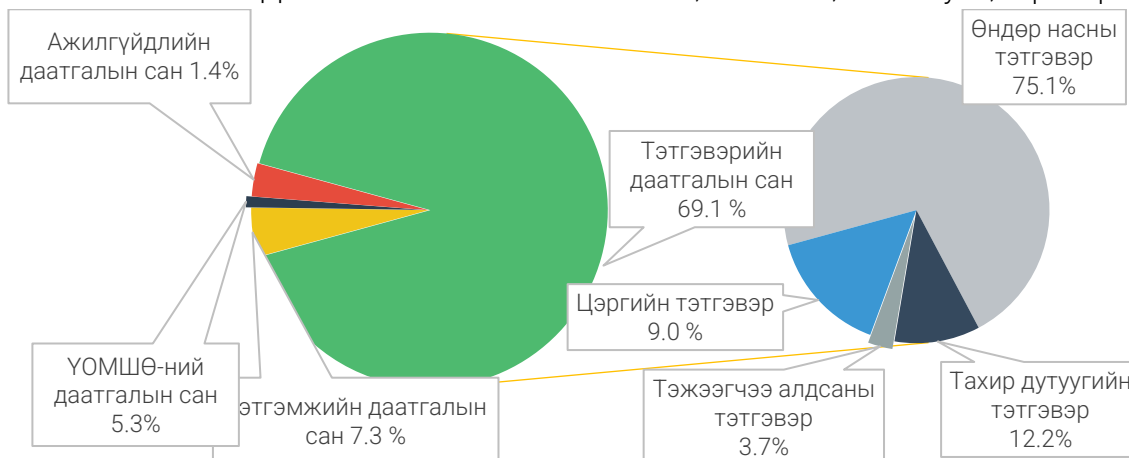
ХҮСНЭГТ 5. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ЗАРЛАГА, тэрбум төгрөг

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө 2023 XI	Гүйцэтгэл 2023 XI	Хэтрэлт (+) Хэмнэлт (-)
Нийгмийн даатгалын сангийн дүн	394.5	388.3	-6.2
Тэтгэврийн даатгалын сан	359.0	347.3	-11.7
Эрүүл мэндийн даатгалын сан	-	-	-
Тэтгэмжийн даатгалын сан	18.5	18.3	-0.2
ҮОМШӨ-ний даатгалын сан	2.9	2.6	-0.3
Ажилгүйдлийн даатгалын сан	14.1	20.1	6.0

Эх үүсвэр: Дүүргийн Нийгмийн даатгалын хэлтсийн мэдээлэл

2023 оны 11 сард нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 394.5 тэрбум төгрөг төлөвлөснөөс 6.2 тэрбум төгрөгөөр дутуу буюу 388.3 тэрбум төгрөг зарцуулсан байна.

ЗУРАГ 2. НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, эзлэх хувь, төрлөөр

Нийгмийн халамж: 2023 оны 11 сард нийгмийн халамжийн сангийн нийт зарлагын 74.7 хувь нь хүүхдийн мөнгөн тэтгэмжид, 7.9 хувь нь халамжийн тэтгэвэрт, 3.5 хувь нь 0-3 хүртэлх насны хүүхэд асарсны тэтгэмжид, 7.4 хувь нь асаргааны тэтгэмжид, 2.3 хувь нь амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмжид, 2.0 хувь нь ахмад настанд үзүүлэх тусламж, хөнгөлөлт, 0.5 хувь нь хүнс тэжээлийн хөтөлбөрт, 0.4 хувь нь жирэмсэн эхийн тэтгэмжид, 1.3 хувь нь бусад тэтгэмжид тус тус зарцуулагдсан байна.

ХҮСНЭГТ 6. НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ОРЛОГО, ЗАРЦУУЛАЛТ

Үзүүлэлт	Хүний тоо			Мөнгөн дүн, сая төгрөг		
	2021 XI	2022 XI	2023 XI	2021 XI	2022 XI	2023 XI
Халамжийн сангийн орлого	189 329	194 440	199 202	17 906.7	18 867.3	20 805.0
Зарлагын нийт дүн	189 329	194 440	199 202	17 906.7	18 867.3	20 805.0
Халамжийн тэтгэвэр	4 826	5 003	5 135	1 348.5	1 399.1	1 643.5
Асаргааны тэтгэмж	4 036	5 514	5 923	358.0	483.3	1 532.0
Амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж	1 336	1 584	1 740	299.4	362.3	471.7
Онцгой тохиолдлын мөнгөн тэтгэмж	9	25	8	10.8	30.0	9.6
Жирэмсэн эхийн тэтгэмж	2 412	2 615	2 535	88.5	96.0	92.4
0-3 хүртэлх насны хүүхэд асарсны тэтгэмж	16 946	15 366	15 230	819.5	744.4	735.6
Ихэр хүүхдийн тэтгэмж	10	7	12	27.0	14.0	24.0
3 ба түүнээс дээш хүүхэдтэй өрх толгойлсон эх, /эцэг/-ийн тэтгэмж	15	6	10	3.3	1.1	1.8
Эхийн алдар 1, 2 зэргийн одонтой эхэд олгох мөнгөн тэтгэмж	13	11	12	1.3	1.1	1.2
Насны хишиг	14	12	3	1.0	1.2	0.2
Алдар цолтой ахмадад үзүүлэх хөнгөлөлт, тусламж	52	60	85	8.0	13.2	15.1
Ахмад настанд үзүүлэх тусламж, хөнгөлөлт	1 741	2 626	2 710	152.3	388.3	408.9
Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд үзүүлэх, тусламж, хөнгөлөлт	1 512	1 601	1 791	185.9	197.5	229.2
Хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж	144 796	150 206	155 377	14 479.1	15 020.6	15 537.6
Хүнс тэжээлийн хөтөлбөр	11 611	9 804	8 631	134.7	115.2	102.1

Эх үүсвэр: Дүүргийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний хэлтсийн мэдээлэл

Ойлголт, тодорхойлолт:

Нийгмийн даатгал: Иргэн, төр, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас зохих журмын дагуу шимтгэл төлж, нийгмийн даатгалын санг бүрдүүлэн, даатгуулагч иргэн өндөр наслах, хөгжлийн бэрхшээлтэй буюу хөдөлмөрийн чадваргүй болох, өвчлөх, ажилгүй болох үед өөрт нь, тэрчлэн нас барахад түүний асрамжид байсан хүмүүст хууль тогтоомжид заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгох зориулалттай нийгэм, эдийн засгийн арга хэмжээ юм.

Нийгмийн даатгалын сан: Ажил олгогч, даатгуулагчийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, үйлчилгээнд зарцуулах, нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны зардлыг нөхөх зорилгоор төлсөн шимтгэлийн орлого, бусад эх үүсвэрээс бүрдүүлсэн мөнгөн хөрөнгийг хэлнэ.

Даатгуулагч: Хууль болон гэрээний үндсэн дээр нийгмийн даатгалын санд шимтгэл төлж даатгуулсан, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр авах эрх бүхий этгээдийг хэлнэ.

Тэтгэвэр: Даатгуулагчийг өндөр наслахад насан туршид нь, хөдөлмөрийн чадвараа алдсан бол хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх хүртэл, эсхүл өндөр насны тэтгэвэр авах насанд хүртэл, нас барахад нь түүний асрамжид байсан гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүнд нийгмийн даатгалын сангаас сар бүр олгох мөнгөн олговор юм.

Тэтгэмж: Хөдөлмөрийн чадвараа түр хугацаагаар алдах, жирэмсний, амаржсаны чөлөө эдлэх, ажилгүй болох тохиолдолд даатгуулагч өөрт нь, даатгуулагч нас барах тохиолдолд гэр бүлд нь хууль заасан болзол, нөхцөлийн дагуу нийгмийн даатгалын сангаас тодорхой хугацаанд буюу нэг удаа олгох мөнгөн олговор байна. Эрүүл мэндийн доройтолтой, гэр бүлийн халамж, асрамж дутагдалтай, бие даан эсхүл бусдын тусламжгүйгээр хэвийн амьдрах боломжгүй, өвөрмөц хэрэгцээ бүхий иргэн, нийгмийн халамжийн дэмжлэг, туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүн-иргэнд наад захын хэрэгцээг нь хангах зорилгоор улсаас тэтгэвэр, тэтгэмж олгох, тусгайлсан үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг нийгмийн халамж гэнэ.

Нийгмийн халамж: Эрүүл мэндийн доройтолтой, гэр бүлийн халамж, асрамж дутагдалтай, бие даан, эсхүл бусдын тусламжгүйгээр хэвийн амьдрах боломжгүй, өвөрмөц хэрэгцээ бүхий иргэн, нийгмийн халамжийн дэмжлэг, туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрхийн гишүүн-иргэнд наад захын хэрэгцээг нь хангах зорилгоор улсаас тэтгэвэр, тэтгэмж олгох, тусгайлсан үйлчилгээ үзүүлэх үйл ажиллагааг хэлнэ.

ЭРҮҮЛ МЭНД, 2023 оны эхний 11 сарын байдлаар

ЭМНЭ
БЭЛЭ

Амаржсан эх

2022 I - XI 6 812

2023 I - XI 6 711

1.5%

Нийт халдварт өвчнөөр өвчлөгчид

2022 I - XI 41 724

2023 I - XI 5 130

87.7%

Нялхсын эндэгдлийн түвшин
(1000 амьд төрөлтөд ногдох)

2022

9.5

2023

12.2

5 хүртэлх насны хүүхдийн
эндэгдлийн түвшин
(1000 амьд төрөлтөд ногдох)

2022

1.8

2023

1.0

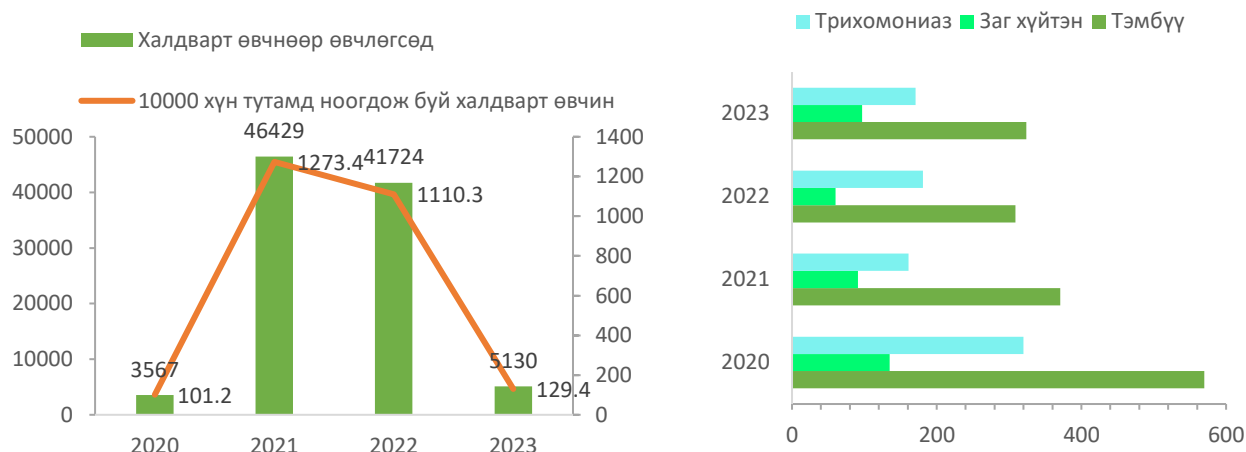
* Дахин их

ЭРҮҮЛ МЭНД

2023 оны 11 сард дүүргийн эмнэлэгт 6711 хүүхэд төрсөн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 101 хүүхдээр (1.5%)-аар буурсан байна. Нас баралт 1557 бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 5 хүнээр (0.3%) буурсан үзүүлэлттэй байна. Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо 5130 болж өмнөх оны мөн үеэс 36594 хүнээр (87.7%)-аар буурсан байна.

ЗУРАГ 3. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, 10000 хүнд ногдох ЗУРАГ 4. БЭЛГИЙН ЗАМЫН ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

ХҮСНЭГТ 7. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, жил бүрийн XI сар

Үзүүлэлт	2019	2020	2021	2022	2023
Шинээр төрсөн хүүхэд	7 230	7 200	6 992	6 812	6 711
Эхийн эндэгдэл	-	4	13	1	3
100 000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдэл	-	55.6	185.9	14.7	44.7
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	72	59	61	65	82
Амьд төрсөн 1 000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	10.0	8.2	8.7	9.5	12.2
1-5 хүртэл насны хүүхдийн эндэгдэл	17	6	22	12	7
Амьд төрсөн 1 000 хүүхэд тутмаас 5 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	2.4	0.8	3.1	1.8	1.0
Нас баралт	1 209	1 238	1 895	1 562	1 557
Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид	6 102	3 567	46 429	41 724	5 130
10 000 хүн ам тутамд ногдох халдварт өвчин	179.3	101.2	1 273.4	1 110.3	129.4

Баянзүрх дүүргийн хэмжээнд 2023 оны 11 сард 10000 хүн амд ногдох халдварт өвчний тоо 129.4 байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 980.9 хувиар буурсан байна. Бэлгийн замын халдварт өвчнөөс тэмбүү 324, заг хүйтэн 97, трихомониаз 171 тус тус бүртгэгдсэн.

ХҮСНЭГТ 8. ДҮҮРГИЙН ХЭМЖЭЭНД ГАРСАН ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, жил бүрийн XI сард

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2020	2021	2022	2023
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн, бүгд	бодит тоо 10000 хүнд	3 567 101.2	46 429 1 273.4	41 724 1 110.3	5 130 129.4
Үүнээс:					
Вируст гепатит	бодит тоо 10000 хүнд	34 1.0	20 0.5	20 0.5	53 1.3
Менингит	бодит тоо 10000 хүнд	- -	- -	- -	1 -
Цусан суулга	бодит тоо 10000 хүнд	466 13.2	159 4.4	424 11.3	503 12.7
Салхин цэцэг	бодит тоо 10000 хүнд	568 16.1	36 1.0	514 13.7	2 114 53.3
Гахай хавдар	бодит тоо 10000 хүнд	11 0.3	- -	5 0.1	30 0.8
Сальмонеллөз	бодит тоо 10000 хүнд	41 1.2	8 0.2	71 1.9	61 1.5
Улаан эсэргэнэ	бодит тоо 10000 хүнд	55 1.6	5 0.1	46 1.2	291 7.3
Хоолны хордлого	бодит тоо 10000 хүнд	29 0.8	3 0.1	4 0.1	49 1.2
Ёлом	бодит тоо 10000 хүнд	24 0.7	3 0.1	10 0.3	20 0.5
Бруцеллөз	бодит тоо 10000 хүнд	4 0.1	2 0.1	- -	- -
Нярайн халдвар	бодит тоо 10000 хүнд	- -	- -	- -	- -
Гар хөл амны өвчин	бодит тоо 10000 хүнд	388 11.0	6 0.2	352 9.4	1 057 26.7
Тэмбүү	бодит тоо 10000 хүнд	570 16.2	371 10.2	309 8.2	324 8.2
Заг хүйтэн	бодит тоо 10000 хүнд	135 3.8	91 2.5	60 1.6	97 2.4
Трихомониаз	бодит тоо 10000 хүнд	320 9.1	161 4.4	181 4.8	171 4.3
Шинээр илэрсэн сүрьеэ	бодит тоо 10000 хүнд	527 14.9	329 9.0	286 7.6	331 8.4
Бусад	бодит тоо	395	45 235	39 442	28

Эх үүсвэр: Нийслэлийн Эрүүл мэндийн газрын сар бүрийн мэдээлэл

Ойлголт, тодорхойлолт:

Амьд төрөлт: Жирэмслэлтийн хугацаанаас хамаарахгүйгээр ердийн төрөлтөөр эсвэл мэс ажилбараар ургийг умайнаас гарган авсны дараа нярай амьсгалж байсан, эсвэл амьдын бусад ямар нэгэн шинж тэмдэг, өөрөөр хэлбэл, зүрхний цохилт, хүйний судасны лугшилт, булчингийн тодорхой хөдөлгөөн илэрч байсан зэргийг (хүй эсвэл эхэсийг салгасан эсэхийг харгалзахгүй) хамруулна.

Нярайн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн жилд 0-28 хоногтой эндсэн хүүдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Нялхсын эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд 1 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд 5 хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Эхийн эндэгдлийн харьцаа (100000 амьд төрөлтөд ногдох): Тухайн хугацаанд эндсэн эхийн тоог амьд төрсөн хүүхдийн тоонд харьцуулж тооцно.

Эндсэн эх: Жирэмсний хугацаанд болон төрөх үедээ эсвэл төрснөөс хойш 42 хоногийн дотор жирэмслэлтийн байрлал, үргэлжилсэн хугацаанаас үл хамааран жирэмслэлт, төрөлт болон түүнийг удирдахтай холбоо бүхий шалтгаанаар эндсэнийг хамруулна.

АМЬДАРЧ БУЙ ОРЧИН

Нийслэлийн агаарын дундаж хэм 2023 оны 11 дүгээр сард дунджаар -11.5°C байв. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс -0.9°C-аар хүйтэн, олон жилийн дундажтай харьцуулбал -0.90°C-аар хүйтэн байв. Энэ сарын хамгийн дулаан хэм 6.0°C, хамгийн хүйтэн хэм -25.1°C, салхины үнэмлэхүй их хурд 12 метр секунд хүрсэн байна.

ХҮСНЭГТ 9. УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАГЧ БОДИСЫН ХОНОГИЙН ДУНДАЖ АГУУЛАМЖ, мг/м³, XI сард

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Ургах наран хороолол	Амгалан	13-р хороолол
Хүхэрлэг хий SO ₂	Дундаж	0.035	-	0.030
	Хамгийн их	0.066	-	0.070
	XXX*-с давсан хувь	20	-	20
	Хэмжилтийн тоо	30	-	30
Азотын давхар исэл NO ₂	Дундаж	0.046	0.046	0.048
	Хамгийн их	0.080	0.085	0.080
	XXX*-с давсан хувь	80	47	40
	Хэмжилтийн тоо	30	30	30
Нүүрс төрөгчийн дутуу исэл, CO**	Дундаж	0.0952	1.206	1.003
	Хамгийн их	5.649	4.959	4.855
	XXX*-с давсан хувь	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	90	76	90
Тоос PM ₁₀	Дундаж	0.083	0.056	0.063
	Хамгийн их	0.165	0.121	0.153
	XXX*-с давсан хувь	30	7	27
	Хэмжилтийн тоо	30	30	30
Тоос PM _{2.5}	Дундаж	-	0.037	0.030
	Хамгийн их	-	0.084	0.076
	XXX*-с давсан хувь	-	20	17
	Хэмжилтийн тоо	-	30	30
Озон O ₃ **	Дундаж	0.031	0.027	0.013
	Хамгийн их	0.055	0.067	0.04
	XXX*-с давсан хувь	-	-	-
	Хэмжилтийн тоо	90	87	90

*- Хүлцэх хэм хэмжээ, **- CO, O₃-ийн хэмжилтийг 8 цагийн дунджаар тооцсон.

Ойлголт, тодорхойлолт:

Агаарын бохирдол: Агаар мандалд нэг буюу хэд хэдэн химийн бодис дагнасан буюу хавсарсан байдлаар хүн, амьтан, ургамлын аймгийн амьдрал, ахуйн нөхцөл, үйл ажиллагаанд сөрөг нөлөөлөл үзүүлж, стандартаар тогтоосон хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан агаар дахь бохирдуулах бодис тодорхой хугацаагаар байхыг ойлгоно.

Хүлцэх агууламж: Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй байх агаар дахь химийн бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх хэмжээг ойлгоно.

ГЭМТ ХЭРЭГ, 2023 оны эхний 11 сард

Сүхбаатар
Уул

Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг

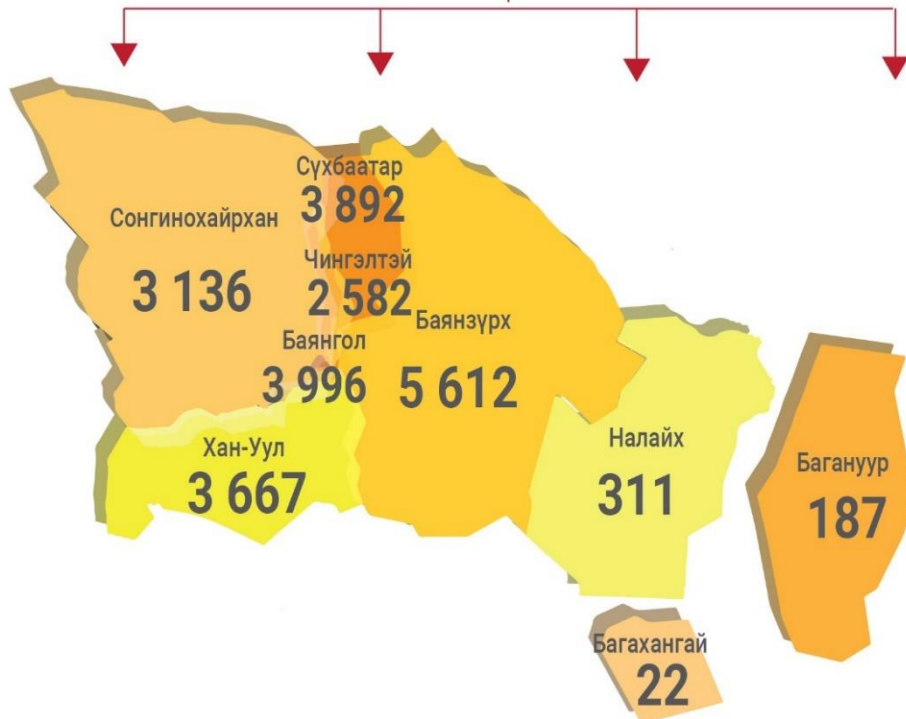
2022 I - XI

5 947

2023 I - XI

5 612 -5.6%↓

Дүүргээр

↓↑ Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад

Гэмт хэргийн улмаас

Хохирсон хүн

5 440

Гэмтсэн хүн

1 160

Нас барсан хүн

89

ГЭМТ ХЭРЭГ

2023 оны 11 дүгээр сарын байдлаар дүүргийн нутаг дэвсгэрт 5612 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 335 хэргээр (5.6 хувиар) буурсан үзүүлэлттэй байна.

ХҮСНЭГТ 10. БҮРТГЭГДСЭН НИЙТ ГЭМТ ХЭРЭГ, төрлөөр

Төрөл	2022	2023	Үүнээс: Цагдаагийн хэлтсээр			Өсөлт, бууралт	
			I	II	III	Тоо	I
Нийт	5 947	5 612	1 751	2 384	5 947	5 612	1 751
Үүнээс:							
Хүнийг алах /10.1/	28	21	9	7	28	21	9
Хүнийг амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх /10.4/	66	65	24	17	66	65	24
Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг /11.1-11.7/	1 402	1 090	417	350	1 402	1 090	417
Хүчиндэх /12.1/	83	74	25	27	83	74	25
Хулгайлах /17.1/	909	767	236	289	909	767	236
Халаасны хулгай	97	71	23	47	97	71	23
Дээрэмдэх /17.2/	107	52	10	33	107	52	10
Залилах /17.3/	2488	2729	640	1240	2488	2729	640
Хөрөнгө завших /17.4/	86	74	24	33	86	74	24
Олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхлын эсрэг /20.1-20.17/	82	87	39	20	82	87	39
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг /27.1-27.11/	119	135	71	31	119	135	71
Бусад	480	447	233	110	480	447	233

Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 19.4 хувийг хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг эзэлж байгаа бол 48.6 хувийг залилах, 13.7 хувийг хулгайлах, 1.6 хувийг олон нийтийн аюулгүй байдал, ашиг сонирхолын эсрэг, 2.4 хувийг хөдөлгөөний аюулгүй байдал тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журам зөрчих, 1.3 хувийг хүчиндэх, 1.2 хувийг хүнийг амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх, ашиглалтын журмын эсрэг хэрэг 11.8 хувийг бусад хэрэг тус тус эзэлж байна.

2023 оны 11-р сарын байдлаар тус дүүргийн 18 дугаар хороонд 450 гэмт хэрэг гарч хамгийн өндөр байхад харин тус дүүргээс 35 дугаар хороодын нутаг дэвсгэрт 19 гэмт хэрэг гарсан нь хамгийн бага байна.

ЗУРАГ 5. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, сараар

ХҮСНЭГТ 11. БҮРТГЭГДСЭН НИЙТ ГЭМТ ХЭРЭГ

Дүүрэг	Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг			Өсөлт, бууралт 2022-2023	
	2021 XI	2022 XI	2023 XI	Тоо	Хувь
Нийслэлийн дүн	14 920	22 741	23 405	664	2.9
Баянзүрх	3 795	5 947	5 612	-335	-5.6
Үүнээс: Цагдаагийн хэлтсээр					
I хэлтэс	1 317	1 740	1 751	11	0.6
II хэлтэс	1 493	2 214	2 384	170	7.7
III хэлтэс	985	1 993	1 477	-516	-25.9
Нийслэлийн дүнд эзлэх хувь	25.4	26.2	24.0	-2.2	-8.4

Дүүргийн хэмжээнд 2023 оны 11 дүгээр сард бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн нийслэлийн дүнд эзлэх хувийн жин 24.0 байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2.2 нэгжээр буурсан байна. Түүнчлэн дүүргийн хэмжээнд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 42.5 хувь нь цагдаагийн II хэлтсийн харьяа хороодын нутаг дэвсгэрт үйлдэгджээ.

ХҮСНЭГТ 12. ЗӨРЧЛИЙН МЭДЭЭ, хэлтсээр

Хэлтэс	Илрүүлсэн зөрчил		Баривчлуулсан		Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас	
	2022 XI	2023 XI	2022 XI	2023 XI	2022 XI	2023 XI
Цагдаагийн I	8 266	10 079	797	782	655	624
Цагдаагийн II	10 137	8 120	494	456	360	310
Цагдаагийн III	5 274	5 946	776	594	618	476
Цагдаагийн газар	160 838	149 141	602	440	-	-
Нийт	184 515	173 286	2 669	2 272	1 633	1 410

Баянзүрх дүүрэг дэх цагдаагийн газрын хариуцсан нутаг дэвсгэрт 2023 оны 11-р сард 173286 зөрчлийг илрүүлж өмнөх онтой харьцуулахад 11229 (6.1%)-аар буурсан, 2272 иргэнийг баривчлуулж ажилласан нь 397 (14.9%)-аар буурсан, гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас 1410 иргэнийг шүүхээр баривчлуулсан байна.

Гэмт хэргийн улмаас 1160 хүн гэмтэж осолдон, 89 хүн нас барж, төр ард иргэдэд 43184.3 сая төгрөгийн хохирол учруулсны 20150.8 (46.7%) сая төгрөгийн хохирлыг нөхөн төлүүлжээ.

ХҮСНЭГТ 13.БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, хороогоор, төрлөөр

Хороод	Нийт дүн	Хүнийг алах /10.1/	Хүнийг амиа хорлох нөхцөлд байдалд хүргэх /10.4/	Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг /11.1-11.7/	Хүчиндэх /12.1/	Хулгайлах /17.1/	Дээрэмдэх /17.2/	Залилан мэхлэх /17.3/	Малын хулгай /17.12/	Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, тээврийн хэрэгслийн ашиглалтын журмын эсрэг /27.1-27.11/	Бусад
1-р хороо	216	-	1	25	2	22	2	141	-	2	21
2-р хороо	170	2	1	41	10	28	4	58	-	1	25
3-р хороо	227	1	2	40	1	61	7	85	-	4	26
4-р хороо	162	-	2	27	1	31	3	68	-	3	27
5-р хороо	117	1	-	34	3	15	-	16	-	11	37
6-р хороо	208	1	1	32	1	24	4	123	-	4	18
7-р хороо	216	1	2	56	-	30	10	93	-	4	20
8-р хороо	327	1	3	53	2	28	2	202	-	6	30
9-р хороо	118	1	1	25	1	10	4	66	-	2	8
10-р хороо	118	-	-	28	1	13	-	57	-	1	18
11-р хороо	171	-	5	30	3	37	-	63	-	15	18
12-р хороо	107	-	3	25	-	24	-	29	-	3	23
13-р хороо	125	-	1	17	2	13	1	62	-	6	23
14-р хороо	258	2	3	58	2	31	2	90	-	16	53
15-р хороо	99	-	1	13	1	16	-	54	-	-	14
16-р хороо	194	2	2	43	4	22	1	80	-	7	33
17-р хороо	93	-	2	27	3	17	1	32	-	2	9
18-р хороо	450	-	1	14	2	14	1	399	-	2	17
19-р хороо	98	2	-	45	1	16	1	20	-	1	12
20-р хороо	93	2	4	24	4	23	-	25	-	1	9
21-р хороо	100	1	3	38	3	15	1	26	2	4	7
22-р хороо	150	-	2	34	1	14	-	82	-	4	13
23-р хороо	130	-	2	36	1	11	-	74	-	-	6
24-р хороо	46	-	1	10	-	6	1	24	-	-	4
25-р хороо	86	-	1	27	1	7	-	31	-	5	14
26-р хороо	184	-	1	18	3	33	1	70	-	15	43
27-р хороо	377	1	1	29	1	17	-	311	1	4	12

28-р хороо	126	-	1	19	3	13	-	83	-	-	7
29-р хороо	61	-	-	18	2	17	1	14	-	2	7
30-р хороо	98	-	2	17	3	14	-	48	-	1	13
31-р хороо	54	-	4	13	-	7	1	11	-	2	16
32-р хороо	59	-	2	15	1	12	-	24	-	1	4
33-р хороо	20	-	1	5	-	5	-	6	-	1	2
34-р хороо	21	-	-	9	-	9	-	2	-	-	1
35-р хороо	19	-	-	5	-	7	-	6	1	-	-
36-р хороо	67	1	-	12	1	11	-	26	-	-	16
37-р хороо	39	-	2	8	2	10	1	8	-	-	8
38-р хороо	50	1	-	18	1	16	1	10	-	-	3
39-р хороо	45	-	-	11	1	19	-	6	-	2	6
40-р хороо	56	-	3	22	2	3	-	16	-	1	9
41-р хороо	69	1	-	27	3	7	1	17	-	1	12
42-р хороо	122	-	1	24	1	30	1	43	-	1	21
43-р хороо	66	-	3	18	-	9	-	28	-	-	8
Нийт дүн	5612	21	65	1090	74	767	52	2729	4	135	673

Ойлголт, тодорхойлолт:

Гэмт хэрэг: Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан нийгэмд аюултай гэм буруутай үйлдэл, эс үйлдэхүйг ойлгоно.

16, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэрэг: Тухайн хугацаанд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн тоог 16, түүнээс дээш насны хүн амын жилийн дундаж тоонд харьцуулж, 10000-аар үржүүлж тооцно.

Хохирогч: Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу гэмт хэргийн улмаас амь нас, эрүүл мэнд, бусад эрх, эрх чөлөө, эд хөрөнгийн болон эд хөрөнгийн бус хохирол хүлээсэн хүн, хуулийн этгээдийг ойлгоно.

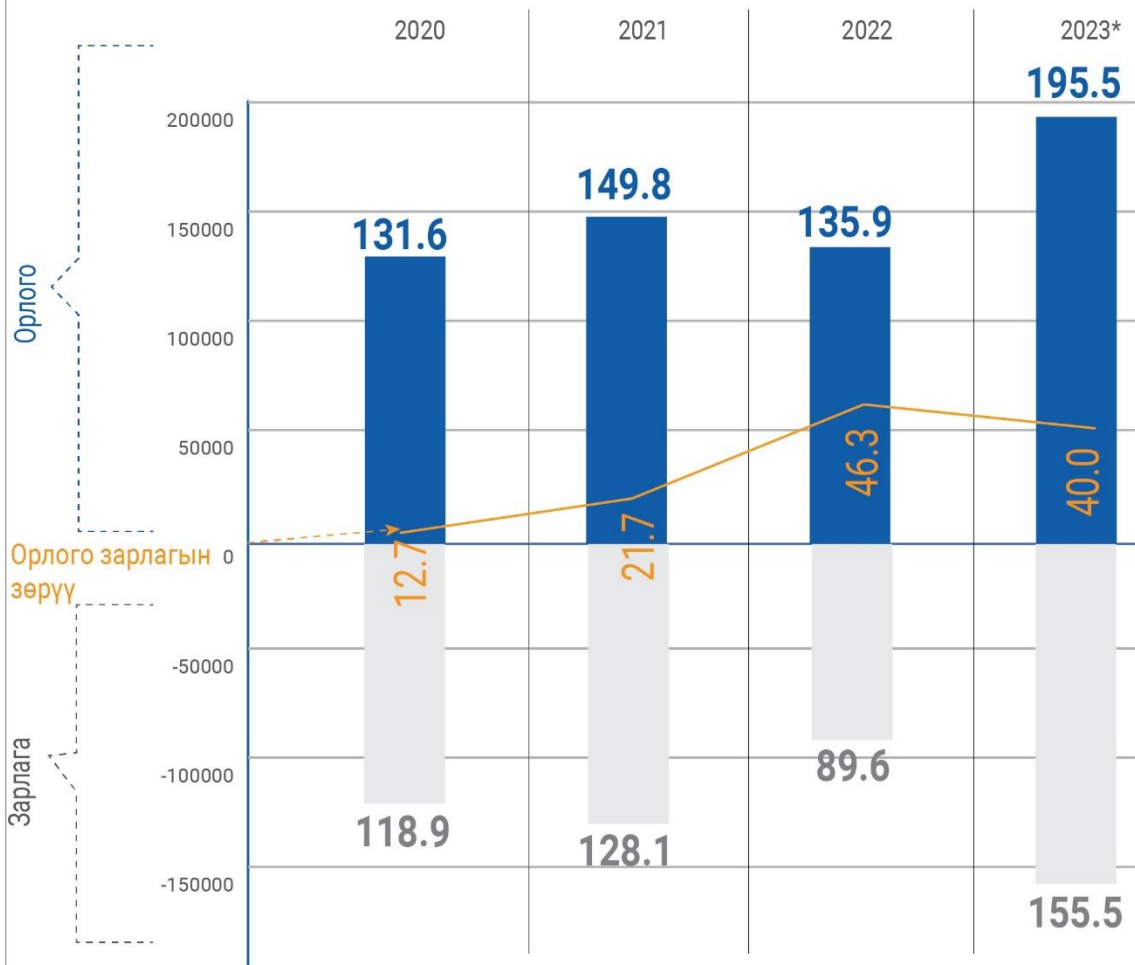
Гэмт хэргийн хохирол: Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангид заасан гэмт хэргийн улмаас хүний амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгө, бусад эрх, эрх чөлөө, нийтийн болон үндэсний ашиг сонирхол, аюулгүй байдалд шууд учирсан үр дагаврыг гэмт хэргийн хохирол тооцно.

Яллагдагч: Монгол Улсын “Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай” хуульд заасны дагуу эрүүгийн хэрэг үүсэж яллагдагчаар татах тогтоолтой танилцсан сэжигтнийг ойлгоно.

БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, 2023 оны 11 дүгээр сард, тэрбум төгрөг

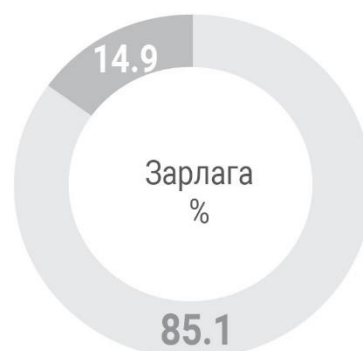
Баянзүрх

Баянзүрх дүүргийн нэгдсэн төсвийн орлого, зарлагын бүтэц

- Татварын орлого
- Орон нутгийн хөгжлийн сан
- Татварын бус орлого

- Урсгал зардал
- Хөрөнгийн зардал

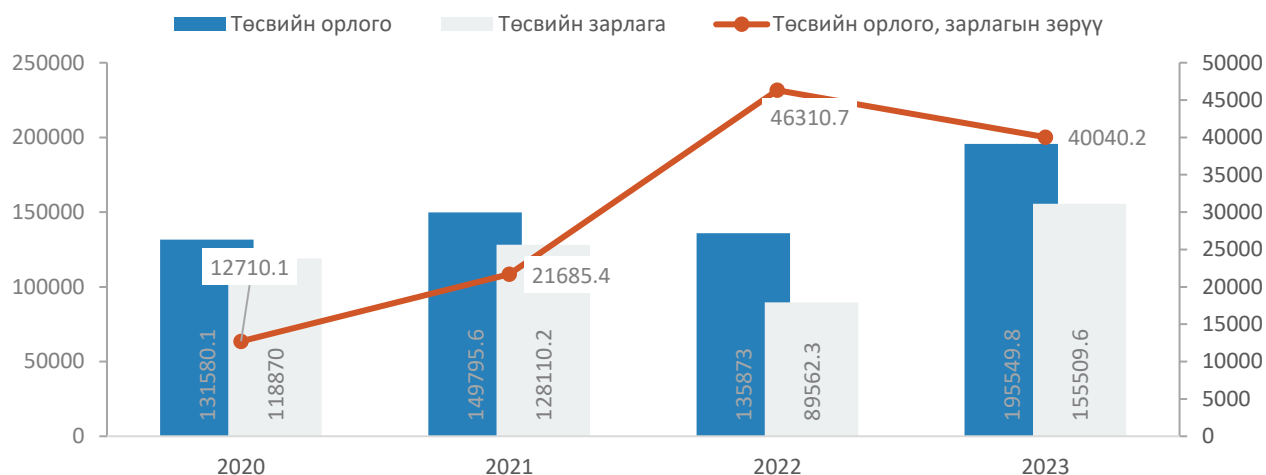
ДҮҮРГИЙН ТӨСӨВ

2023 оны 11 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлээр дүүргийн төсвийн орлого 195.5 тэрбум төгрөг, төсвийн зарлага 155.5 тэрбум төгрөг болж, төсвийн тэнцэл 40.0 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарсан байна.

ХҮСНЭГТ 14. ДҮҮРГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн 11 сард

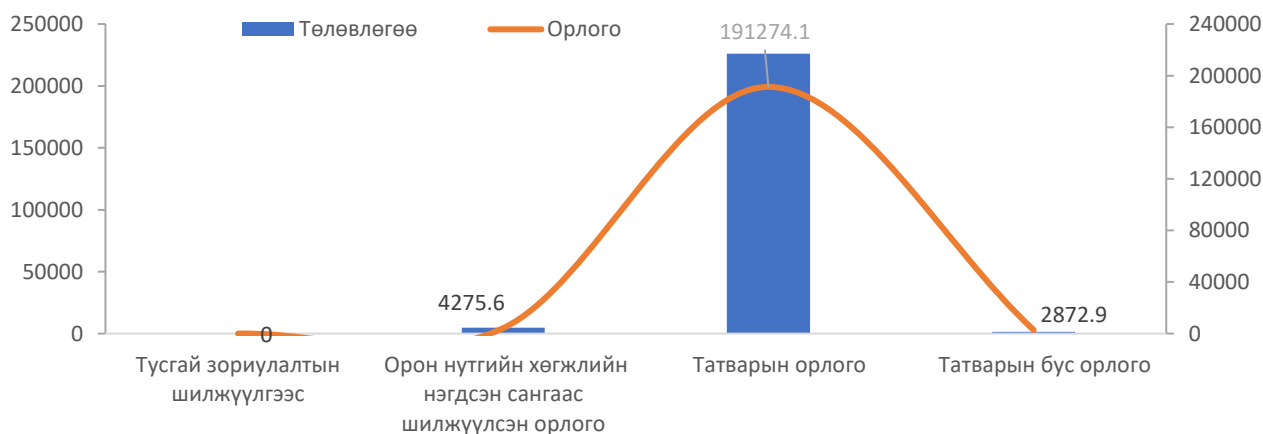
Үзүүлэлт	2020	2021	2022	2023
	сая төгрөг			
Төсвийн орлого	131 580.1	149 795.6	135 873.0	195 549.8
Төсвийн зарлага	118 870.0	128 110.2	89 562.3	155 509.6
Төсвийн орлого, зарлагын зөрүү	12 710.1	21 685.4	46 310.7	40 040.2

ЗУРАГ 6. ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, САЯ ТӨГРӨГ

Төсвийн орлого: 2023 оны 11 сарын төсвийн гүйцэтгэлийн урьдчилсан мэдээгээр нийт дүүргийн төсвийн орлогын 195.5 тэрбум төгрөгийг (96.3%) татварын орлого, 2.8 тэрбум төгрөгийг (1.5%) татварын бус орлого, 4.2 тэрбум төгрөгийг (2.2%) орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангийн орлого тус тус эзэлж байна. Төсвийн орлогын гүйцэтгэл төлөвлөгөөнөөс 35.2 тэрбум төгрөгөөр дутуу бүрдсэн байна. Үүнд татварын орлого 36.1 тэрбум төгрөгөөр (16.1%) дутуу бүрдсэн нь голлох нөлөө үзүүлсэн байна.

ЗУРАГ 7. ТӨСВИЙН ОРЛОГО, сая төгрөг

ХҮСНЭГТ 15. ТӨСВИЙН ОРЛОГЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ, сая төгрөг

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	ТБ%	Зөрүү
Нийт орлогын дүн	230 747.9	195 549.8	84.7	-35 198.1
Тусламжийн орлого	4 721.6	4 275.6	90.6	-445.9
Тусгай зориулалттай шилжүүлгээс	-	-	-	-
Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сан	4 721.6	4 275.6	90.6	-445.9
Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих ¹	226 026.3	191 274.1	84.6	-34 752.2
Татварын орлого	224 503.1	188 401.3	83.9	-36 101.8
Татварын бус орлого ²	1 523.3	2 872.9	188.6	1 349.6

ХҮСНЭГТ 16. ТАТВАРЫН ОРЛОГЫН БҮРДҮҮЛЭЛТ, сая төгрөг

Үзүүлэлт	2023 он			
	Нийт төсөв	Нийт төсөв		
		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувийн жин
Татварын орлого	254785.6	224503.1	188401.3	83.9
Орлогын албан татвар	187849.9	163847.9	156728.6	95.7
Хувь хүний орлогын албан татвар	187849.9	163847.9	156728.6	95.7
Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого	135080.1	115256.0	106791.7	92.7
Үйл ажиллагааны орлого	5100.0	4700.0	5161.2	109.8
Хөрөнгийн орлого	11719.8	10649.6	9964.2	93.6
Хөрөнгө борлуулсны орлого	16450.0	15138.0	16637.8	109.9
Шууд бус орлого	19500.0	18104.3	18173.8	100.4
Хөрөнгийн албан татвар	35085.7	30921.4	9946.3	32.2
Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	35000.7	30844.5	9863.0	32.0
Бууны албан татвар	85.0	76.9	82.5	107.2
Малд ногдуулах албан татвар	-	-	-	-
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	31850.0	29733.8	21726.3	73.1
Улсын тэмдэгтийн хураамж	6000.0	5450.0	4295.8	78.8
Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	-	-	210.6	-
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	5200.0	4750.0	4564.9	96.1
Газрын төлбөр	20500.0	19395.0	12655.0	65.2
Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	150.0	138.8	-	-

Төсвийн зарлага: 2023 оны 11 сарын урьдчилсан гүйцэтгэлийн мэдээгээр дүүргийн төсөвт байгууллагуудын төлөвлөсөн үйл ажиллагааны зардлын 59.5 хувийг (155.5 тэрбум төгрөг) санхүүжүүлжээ. Өөрөөр хэлбэл, төсөвт байгууллагууд үйл ажиллагааны нийт зардлын 40.5 хувийг (105.9 тэрбум төгрөг) төлөвлөсөн хугацаандаа зарцуулаагүй байна.

¹ Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих дүнд урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих дүн ороогүй.

² Татварын бус орлогод нийтлэг татварын бус орлого буюу торгуулийн орлого, төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг /үндсэн, туслах/ хамааруулсан.

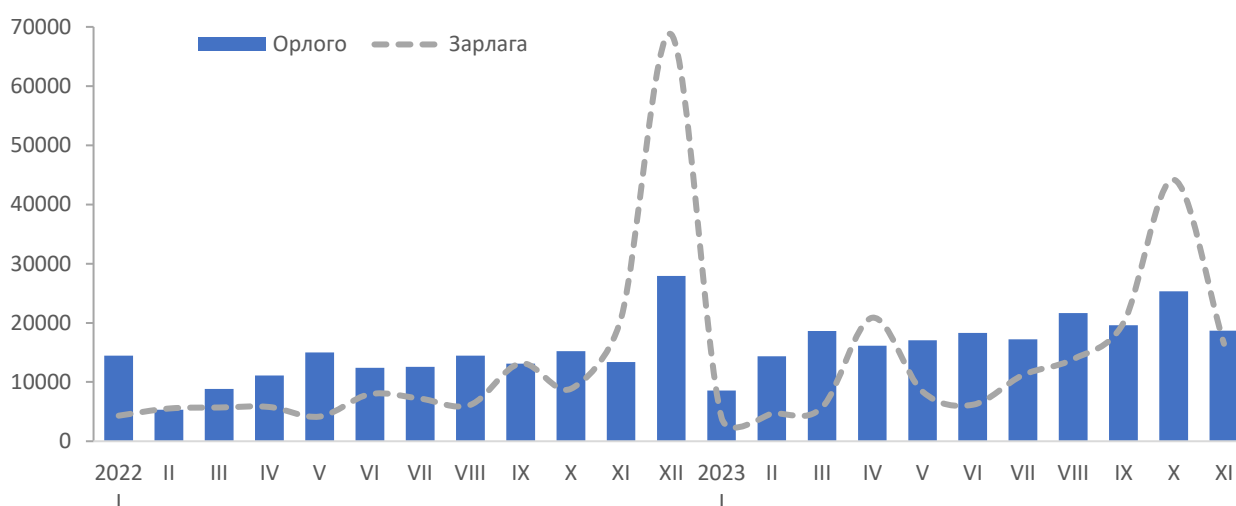
ХҮСНЭГТ 17.ТӨСВИЙН ЗАРЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ, сая төгрөг

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	ТБ%	Зөрүү
Нийт зардлын дүн	261 467.5	155 509.6	59.5	-105 957.9
Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	16 986.3	14 889.3	87.7	-2 097.0
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	2 242.5	2 166.2	96.6	-76.3
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	11 794.1	10 420.5	88.4	-1 373.6
Хангамж бараа материалын зардал	12 498.5	11 736.0	93.9	-762.5
Нормативт зардал	27.1	12.2	45.2	-14.9
Эд, хогшил урсгал засварын зардал	5 493.6	4 795.7	87.3	-697.9
Томилолт зочны зардал	381.0	283.1	74.3	-97.9
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр, хураамж	22 764.4	19 423.0	85.3	-3 341.4
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6 882.3	4 975.3	72.3	-1 906.9
Татаас	-	-	-	-
Урсгал шилжүүлэг	125 294.5	63 567.9	50.7	-61 726.6
Хөрөнгийн зардал	57 103.1	23 240.3	40.7	-33 862.8

Эх үүсвэр: Санхүү, төрийн сангийн хэлтсийн сарын мэдээ

Төсвийн зарлагыг бүтцээр нь авч үзвэл 9.6 хувийг цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил, 1.4 хувийг ажил олгогчоос нийгмийн даатгалын санд төлөх шимтгэл, 6.7 хувийг байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал, 7.5 хувийг хангамж бараа материалын зардал, 12.5 хувийг бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр, хураамж, 40.9 хувийг урсгал шилжүүлэг, 14.9 хувийг бусад зардлууд тус тус эзэлж байна.

ЗУРАГ 8.ТӨСВИЙН НИЙТ ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, сая төгрөг

Ойлголт, тодорхойлолт

Төсвийн орлого: Тогтворжуулалтын сан болон тэнцвэржүүлсэн орлогоос бүрдэнэ.

Тэнцвэржүүлсэн орлого: Татварын болон татварын бус орлогоос бүрдэнэ.

Орон нутгийн төсөв: Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас батлан аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг дарга бүрдүүлж, зарцуулах төсөв юм.

Татварын орлого: Орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын орлого, хөрөнгийн албан татвар, нэмэгдэл өртгийн албан татвар, онцгой албан татвар, тусгай зориулалтын орлого, гадаад үйл ажиллагааны орлого, бусад татвар, төлбөр хураамжаас бүрдэнэ.

Татварын бус орлого: Нийтлэг татварын бус орлого, хөрөнгийн орлого, тусламжийн орлого, улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлгээс бүрдэнэ.

Төсвийн зарлагын ангилал: Урсгал зардал, хөрөнгийн зардал, эргэн төлөгдөх төлбөрийг хассан цэвэр зээл гэж ангилна.

Урсгал зардал: Бараа, ажил, үйлчилгээний зардал, зээлийн үйлчилгээний төлбөр, татаас ба урсгал шилжүүлгээс бүрдэнэ.

Тэнцвэржүүлсэн тэнцэл: Тэнцвэржүүлсэн орлогоос нийт зарлага, цэвэр зээлийг хасаж тодорхойлно.

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, бүлгээр, хувиар, 2023 оны 11 дүгээр сард

Улаанбаатар, 2023 оны 11 дүгээр сард

Ерөнхий индекс

0.8

Орон сууц, ус,
цахилгаан, түлш

2.8

Хувцас, бөс
бараа, гутал

1.8

Согтууруулах
ундаа, тамхи

0.8

Хүнсний бараа,
ундаа, ус

0.7

Гэр ахуйн
тавилга, бараа

0.6

Тээвэр

0.5

Эм тариа,
эмнэлгийн
үйлчилгээ

0.1

0.0 0.5 1.0 1.5 2.0 2.5

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ

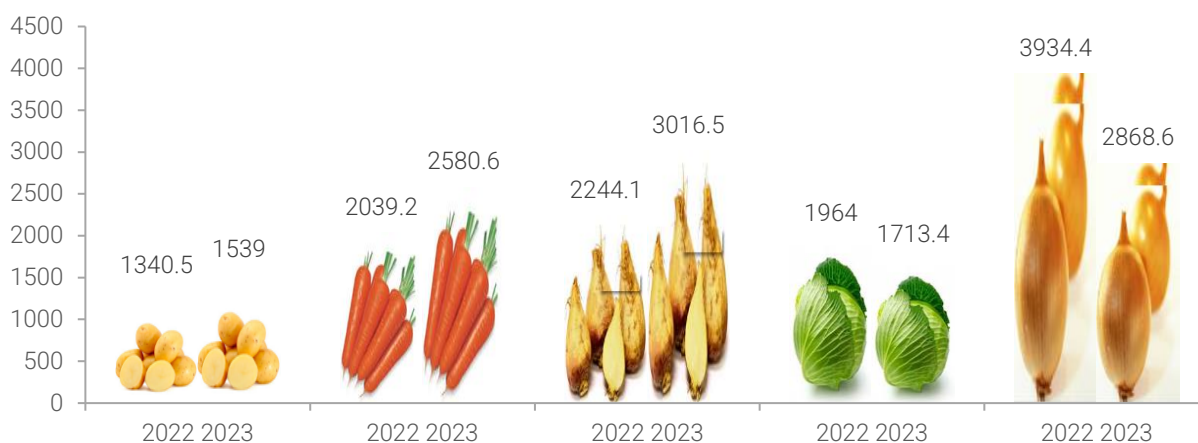
2023 оны 11 дүгээр сард хэрэглээний үнийн индекс 2022 оны мөн үетэй харьцуулахад 9.4 хувиар өссөн, 2022 оны эцэстэй харьцуулахад 8.4 хувиар өссөн өмнөх сартай харьцуулахад 0.8 хувиар өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 18. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, барааны бүлгээр

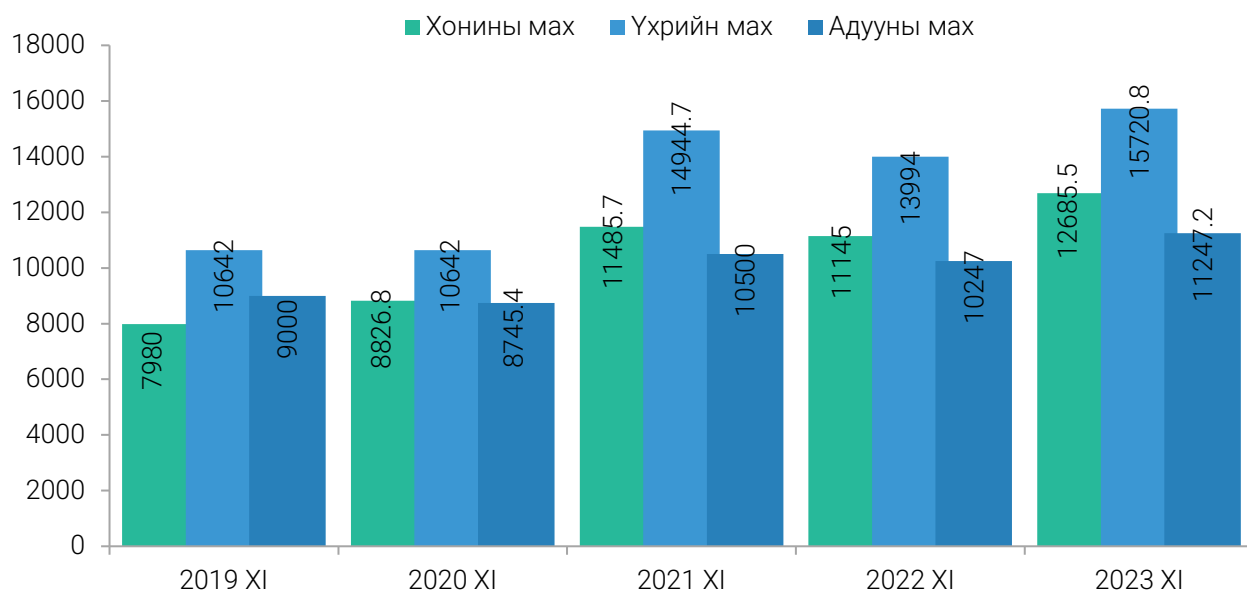
Бараа, үйлчилгээний бүлгийн нэр	<u>2023 XI</u> 2022 XI	<u>2023 XI</u> 2022 XII	<u>2023 XI</u> 2023 X
Ерөнхий индекс	109.4	108.4	100.8
Хүнсний бараа, ундаа ус	113.7	112.0	100.7
Согтууруулах ундаа, тамхи	105.2	104.4	100.8
Хувцас, гутал, бөс бараа	108.3	106.5	101.8
Орон сууц, ус, түлш, цахилгаан	107.0	106.0	102.8
Гэр ахуйн бараа, тавилга	106.5	106.2	100.6
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	107.2	108.0	100.1
Тээвэр	100.6	100.4	100.5
Холбооны үйлчилгээ	99.9	99.8	100.0
Амралт чөлөөт цаг, соёлын бараа, Үйлчилгээ	104.3	103.4	100.0
Боловсрол	121.2	121.2	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байр	117.8	117.5	100.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	102.8	102.8	100.0

Хэрэглээний үнийн индекс 2023 оны 11 дүгээр сард өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 9.4 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ 13.7 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины үнэ 5.2 хувь, Хувцас, гутал, бөс барааны үнэ 8.3 хувь, гэр ахуйн бараа, тавилгын үнэ 6.5 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ 7.2 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын барааны үнэ 4.3 хувь, боловсролын үйлчилгээний бүлгийн үнэ 21.2 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үнэ 17.8 хувь, бусад бараа үйлчилгээ 2.8 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн үнэ 7.0 хувиар өссөн нь ба холбооны үйлчилгээний үнэ 0.1 хувиар буурсан нь нөлөөлсөн байна.

ЗУРАГ 9. ХҮНСНИЙ НОГООНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, төрлөөр, 2022, 2023 оны XI сард

ЗУРАГ 10. МАХНЫ ҮНЭ, төрлөөр, төгрөгөөр

ХҮСНЭГТ 19. ДҮҮРГИЙН НУТАГ ДЭВСГЭРТ ХУДАЛДААЛАГДАЖ БУЙ ТҮЛШ, шатахууны үнэ

Үзүүлэлт	2021 XI	2022 XI	2023 XI
	төгрөг		
Түлш:			
Хар мод	7 000	7 000	7 000
Нарс	7 000	6 000	6 000
Боловсруулсан нүүрс (шуудай)	3 750	3 750	3 750
Шатахуун:			
АИ-95	2 690	3 910	3 910
АИ-76, 80	2 130	2 370	2 370
АИ-92, 93	2 150	2 390	2 390
Дизельтүлш	2 790	3 760	3 690
Газ	1 855	1 790	1 790

Монгол Улсын Засгийн Газрын 2018 оны 2 дугаар сарын 28-ны өдрийн 62 дугаар тогтоол ТҮҮХИЙ НҮҮРС ХЭРЭГЛЭХИЙГ ХОРИГЛОХ ТУХАЙ хуулийн дагуу 5 дугаар сарын 15-ны өдрөөс нүүрс борлуулахыг хориглосон.

ХҮСНЭГТ 20. ХҮНСНИЙ ӨРГӨН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ, оноор

Нэр, төрөл	Хэмжих нэгж	2019 XI	2020 XI	2021 XI	2022 XI	2023 XI
		Төгрөг				
Гурил, дээд зэрэг, “Алтан тариа”ХК	кг	1 438	2 038	1 663	2 446	2 689
Гурил, 1-р зэрэг, “Алтан тариа” ХК, задгай	кг	1 094	1 223	1 368	2 059	2 400
Гурил, 2-р зэрэг, “Алтан тариа” ХК	кг	862	915	971	1 444	1 589
Талх, “Атар”, “Талх чихэр	кг	1 272	1 271	1 481	2 106	2 465
Цагаан будаа, кг, задгай	кг	3 722	3 844	3 971	4 154	4 635
Шар будаа	кг	2 315	2 283	2 347	2 878	3 294
Хонины мах	кг	7 980	8 827	11 486	11 145	12 685
Үхрийн мах	кг	10 642	11 912	14 945	13 994	15 721
Адууны мах	кг	9 000	8 746	10 500	10 247	11 247
Сүү, задгай	литр	1 700	1 879	1 950	2 750	2 000
Сүү, савласан, “Элекстер”	0.5 литр	1 170	1 305	1 441	2 008	2 259
Төмс, дотоод	кг	710	830	790	1 340	1 534
Лууван, дотоод	кг	1 186	1 013	2 772	2 039	2 581
Хүрэн манжин, дотоод	кг	1 674	1 041	2 852	2 676	2 487
Байцаа, дотоод	кг	1 474	785	2 135	1 964	1 713
Сонгино, хятад	кг	1 874	1 529	2 265	3 934	2 869
Элсэн чихэр, ОХУ	кг	3 146	3 067	3 007	3 771	4 734
Өндөг	ширхэг	355	324	426	503	558

Ойлголт, тодорхойлолт

Хэрэглээний сагс: Үнийн индекс тооцох зорилгоор бүрдүүлсэн дундаж өрхийн хэрэглээг төлөөлөх чадвартай, хүн амын өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний нэр төрлийн жагсаалтыг ойлгоно

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний жин: Өрхийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нийт зардалд тухайн бараа, үйлчилгээний зардлын эзлэх хувь.

Хэрэглээний үнийн индекс: Хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмжих үзүүлэлт бөгөөд нийт өрхөөр тооцсон үнийн өөрчлөлтийг харуулна.

$$I_{ct}^L = \sum \left(\frac{P_{it}}{P_{it-1}} \right) \left(\frac{P_{it-1}}{P_{it-2}} \right) \dots \left(\frac{P_{i2}}{P_{i1}} \right) \left(\frac{P_{i1}}{P_{i0}} \right) \frac{P_{i0} Q_{i0}}{\sum P_{i0} Q_{i0}}$$

I_{ct}^L – тайлант үеийн хувиргасан Ласпейсийн индекс (t)

t – тайлант үе

i – бараа, үйлчилгээ

o – суурь үе

P_i^t – i барааны тайлант үеийн үнэ

P_i^o – i барааны суурь үеийн үнэ

Q_i^o – i барааны суурь үеийн жин

АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, 2023 оны 11 дүгээр сард

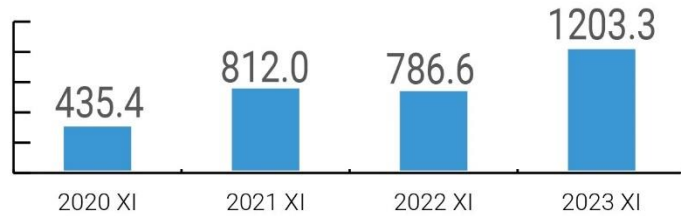
Уул уурхай, олборлолт, тэрбум төгрөг

Боловсруулах үйлдвэрлэл, тэрбум төгрөг

Цахилгаан хий, уур, агааржуулалт, тэрбум төгрөг

Ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал, зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа, тэрбум төгрөг

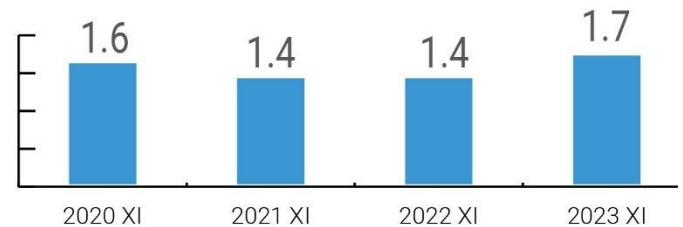
Уул уурхай, олборлолт, тэрбум төгрөг

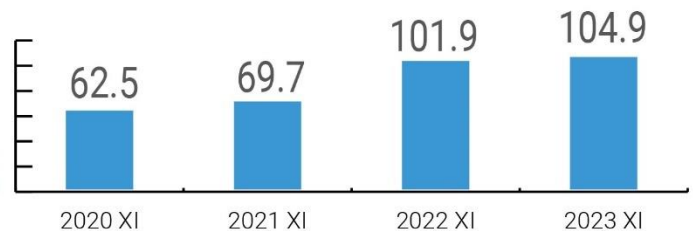
Боловсруулах үйлдвэрлэл, тэрбум төгрөг

Цахилгаан хий, уур, агааржуулалт, тэрбум төгрөг

Ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал, зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа, тэрбум төгрөг

АЖ ҮЙЛДВЭР

Дүүргийн аж үйлдвэрийн салбар нь 2023 оны эхний 11 сард 2004.8 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 2337.3 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал үйлдвэрлэлт 183.7 тэрбум төгрөгөөр (10.1%), борлуулалт 198.0 тэрбум төгрөгөөр (9.2%)-иар тус тус

өссөн үзүүлэлттэй байна.

Нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн 1203.3 тэрбум төгрөгийг (60.1%) уул уурхайн салбарын газрын түүхий тос болон хайлуур жонш, хайлуур жоншны баяжмал, төмрийн хүдэр, төмрийн хүдрийн баяжмал, алт, элс, хайрга, шороо олборлолт, 549.6 тэрбум төгрөгийг (27.4%) хүнс ундаа, 145.3 тэрбум төгрөгийг (7.2%) хувцас, гутал, нэхмэл, ноос, ноолуур боловсруулах болон бусад боловсруулах үйлдвэрлэлт, 1.7 тэрбум төгрөгийг (0.1%) цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт үлдсэн 109.4 тэрбум төгрөгийг (5.2%) бохир ус зайлуулах систем, хог хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа тус тус эзэлж байна.

ЗУРАГ 11. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН 2022-2023 ОНЫ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, БОРЛУУЛАЛТ, тэрбум төгрөг

Боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын үйлдвэрлэлийн өсөлтөд хүнсний үйлдвэрлэлт, нэхмэлийн үйлдвэрлэлт, үндсэн эмийн бүтээгдэхүүн болон эмийн бэлдмэлийн үйлдвэрлэл, төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл, арьс арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад үйлдвэрлэлт нөлөө үзүүлсэн байна.

ХҮСНЭГТ 21.АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, салбараар, оны үнээр

Салбар			2022	2023	өсөлт, бууралт
			сая төгрөг		
Нийт			1 448 026	2 004 801	556 774.7
Уул уурхай олборлолт	Дэд салбарын нийт дүн		786 561.3	1 203 314	416 752.3
	Газрын түүхий тос, байгалийн хий олборлолт		652 884.7	1 104 102	451 217.2
	Металлын хүдэр олборлолт	Өнгөт төмөрлөгийн хүдэр олборлолт	112 687.9	89 353.1	-23 334.7
	Бусад ашигт малтмал олборлолт	Чулуу, элс, шороо олборлолт	5 734.8	4302	-1 432.84
		Дээрх ангилалд ороогүй бусад ашигт малтмалын олборлолт	13 910.1	4 859.3	-9 050.75
Боловсруулах үйлдвэрлэл	Дэд салбарын нийт дүн		558 031.5	694 905.6	136 874.0
	Хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	Мах боловсруулах, консервлох	77 963.5	113 531.1	35 567.5
		Жимс болон төмс, хүнсний ногоо боловсруулалт, хадгалалт	9 057.2	12 771.1	3 713.9
		Сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	8 006.0	16 806.2	8 800.2
		Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	26 394.7	25 014.2	-1 380.5
	Ундаа үйлдвэрлэл		31 8427	38 1498	63 071.1
	Ээрэх, нэхэх, даавуун материал бэлтгэх үйлдвэрлэл	Утас ороох, ээрэх болон бэлтгэх үйл ажиллагаа	521.2	1 282.6	761.5
		Бусад даавуун эдлэл үйлдвэрлэл	4 302.9	6 760.1	2 457.2
	Хувцас үйлдвэрлэл	Үслэг арьсан хувцаснаас бусад хувцас үйлдвэрлэл	1 359.9	1 818.9	459.0
		Нэхмэл болон сүлжмэл хувцас үйлдвэрлэл	1 970.8	1 406.8	-564.0
	Арьс, арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	Арьс шир идээлэх, элдэх, боловсруулах; аяны болон гар цүнх, тоног - эмээл, уналга эдэлгээний тоног хэрэгсэл; үслэг арьс элдэх, будах үйл ажиллагаа	497.2	380.8	-116.4
		Гутал үйлдвэрлэл	745.2	1 380.9	635.7
	Тавилгаас бусад мод болон модон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл; сүрэл, дэрсэн эдлэл үйлдвэрлэл	Модон, үйсэн, үртсэн болон холтсон бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	102.5	174.5	72.0
	Цаас болон цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл		125.9	145.1	19.2
	Хэвлэх, дуу бичлэгийг хувилах, дахин үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа		157.6	194.5	36.9
	Үндсэн эмийн бүтээгдэхүүн болон эмийн бэлдмэлийн үйлдвэрлэл		9 467.6	7 477.6	-1 989.9
	Резинэн болон хуванцар	Резинэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	208.4	231.5	23.0

	бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	Хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	70 845.9	85 440.9	14 595.0
	Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	Дээр дурдсан ангид ороогүй төмөрлөг бус эрдэс бүтээгдэхүүний бусад үйлдвэрлэл	25 035.1	32 510.0	7 474.9
	Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	Барилгын зориулалттай металл бүтээгдэхүүн, хадгалах сав, уурын үүсгүүр үйлдвэрлэл	1 541.1	1 349.4	-191.7
		Бусад металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл; металл бүтээгдэхүүн, эдлэл үйлдвэрлэлийн туслах үйл ажиллагаа	181.0	261.2	80.2
	Цахилгаан бусад тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл		47.4	81.4	34.0
	Тавилга үйлдвэрлэл		620.1	3 627.1	3 007.0
	Боловсруулах бусад үйлдвэрлэл	Үнэт эдлэл, гоёл чимэглэлийн зүйлс, холбогдох эдлэл үйлдвэрлэл	193.6	295.3	101.7
		Хөгжмийн зэмсэг үйлдвэрлэл	253.4	466.1	212.6
		Тоглоом үйлдвэрлэл	5.9	0.0	-5.9
цахилгаан, хий, уур агааржуулалт	Дэд салбарын нийт дүн		1 452.7	1 713.2	260.6
	Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	Уур, агааржуулагчийн хангамжийн үйл ажиллагаа	1 452.7	1 713.2	260.6
ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа	Дэд салбарын нийт дүн		101 980.8	104 868.7	2 887.8
	Ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа	Ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа	91 896.9	95 560.2	3 663.2
	Хог хаягдлыг цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах; дахин ашиглах	Хог хаягдлыг цуглуулах	8 037.0	7 103.9	-933.2
	Хүрээлэн буй орчны бохирдлыг ариутгах, цэвэрлэх, бусад хог хаягдлын менежментийн үйлчилгээ		2 046.9	2 204.6	157.8

ХҮСНЭГТ 22. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН БОРЛУУЛАЛТ, салбараар, оны үнээр

Салбар				2022	2023	өсөлт, бууралт
				сая төгрөг		
Нийт				1 705 654.3	2 337 261.5	631 607.2
Уул уурхай олборлолт	Дэд салбарын нийт дүн			798 637.9	1 164 097.5	365 459.6
	Газрын түүхий тос, байгалийн хий олборлолт			666446.9	1062766.4	396319.5
	Металлын хүдэр олборлолт	Өнгөт төмөрлөгийн хүдэр олборлолт		112687.9	89353.1	-23334.7
	Бусад ашигт малтмал олборлолт	Чулуу, элс, шороо олборлолт		6221.4	4300.5	-1920.9
		Дээрх ангилалд ороогүй бусад ашигт малтмалын олборлолт		11937.9	6980.3	-4957.7
Боловсруулах үйлдвэрлэл	Дэд салбарын нийт дүн			802 379.9	1 065 660.5	263 280.6
	Хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	Мах боловсруулах, консервлох		89 566.0	135 379.0	45 813.0
		Жимс болон төмс, хүнсний ногоо боловсруулалт, хадгалалт		10 188.4	12 226.1	2 037.6
		Сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл		5 573.1	12 655.7	7 082.6
		Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл		30 876.9	31 596.2	719.3
	Ундаа үйлдвэрлэл			500 549.3	702 781.1	202 231.8
	Ээрэх, нэхэх, даавуун материал бэлтгэх үйлдвэрлэл	Утас ороох, ээрэх болон бэлтгэх үйл ажиллагаа		198.4	1 122.9	924.5
		Бусад даавуун эдлэл үйлдвэрлэл		6 252.8	7 085.8	833.1
	Хувцас үйлдвэрлэл	Үслэг арьсан хувцаснаас бусад хувцас үйлдвэрлэл		1 258.7	2 105.3	846.6
		Нэхмэл болон сүлжмэл хувцас үйлдвэрлэл		2 395.4	1 676.8	-718.6
	Арьс, арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	Арьс шир идээлэх, элдэх, боловсруулах; аяны болон гар цүнх, тоног - эмээл, уналга эдэлгээний тоног хэрэгсэл; үслэг арьс элдэх, будах үйл ажиллагаа		498.2	342.9	-155.3
		Гутал үйлдвэрлэл		371.6	1 408.9	1 037.3
	Тавилгаас бусад мод болон модон бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл; сүрэл, дэрсэн эдлэл үйлдвэрлэл	Модон, үйсэн, үртсэн болон холтсон бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл		85.6	176.2	90.6
	Цаас болон цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл			206.6	166.4	-40.2
	Хэвлэх, дуу бичлэгийг хувилах, дахин үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа			157.6	176.7	19.1
	Үндсэн эмийн бүтээгдэхүүн болон эмийн бэлдмэлийн үйлдвэрлэл			40 752.2	25 883.7	-14 868.5
	Резинэн болон хуванцар	Резинэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл		216.1	238.8	22.7

	бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	Хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	78 306.8	87 889.4	9 582.6
	Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	Дээр дурдсан ангид ороогүй төмөрлөг бус эрдэс бүтээгдэхүүний бусад үйлдвэрлэл	31 742.7	36 182.2	4 439.5
	Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	Барилгын зориулалттай металл бүтээгдэхүүн, хадгалах сав, уурын үүсгүүр үйлдвэрлэл	1 558.1	1 349.4	-208.7
		Бусад металл бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл; металл бүтээгдэхүүн, эдлэл үйлдвэрлэлийн туслах үйл ажиллагаа	182.8	274.9	92.0
	Цахилгаан бусад тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл		47.4	81.4	34.0
	Тавилга үйлдвэрлэл		649.6	3 948.4	3 298.8
	Боловсруулах бусад үйлдвэрлэл	Үнэт эдлэл, гоёл чимэглэлийн зүйлс, холбогдох эдлэл үйлдвэрлэл	315.4	322.9	7.5
		Хөгжмийн зэмсэг үйлдвэрлэл	416.6	589.3	172.7
		Тоглоом үйлдвэрлэл	13.3	0.0	-13.3
цахилгаан, хий, уур агааржуулалт	Дэд салбарын нийт дүн		1 565.9	1 906.1	340.2
	Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалт	Уур, агааржуулагчийн хангамжийн үйл ажиллагаа	1 565.9	1 906.1	340.2
ус хангамж, сувагжилтын систем, хог хаягдал зайлуулах болон хүрээлэн буй орчныг дахин сэргээх үйл ажиллагаа	Дэд салбарын нийт дүн		103 070.6	105 597.4	2 526.9
	Ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа	Ус хуримтлуулах, ариутгах, түгээх үйл ажиллагаа	92 340.2	95 560.2	3 219.9
	Хог хаягдлыг цуглуулах, боловсруулах, зайлуулах; дахин ашиглах	Хог хаягдлыг цуглуулах	8 020.9	7 306.6	-714.3
	Хүрээлэн буй орчны бохирдлыг ариутгах, цэвэрлэх, бусад хог хаягдлын менежментийн үйлчилгээ		2 709.4	2 730.6	21.2

Ойлголт, тодорхойлолт

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн: Аж ахуйн нэгж байгууллагын тайлант хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хэмжээ юм.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл: Аж ахуйн нэгж байгууллагын тайлант хугацаанд зах зээлд болон өөрийн хэрэглээнд зориулж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнээс бүрдэнэ.

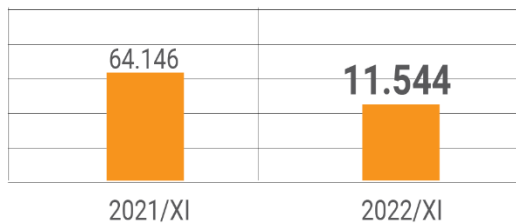
Эдийн засгийн үйл ажиллагааны ангилал: НҮБ-аас гишүүн орнууддаа мөрдөхийг зөвлөмж болгосон эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны олон улсын стандарт ангилалд нийцүүлэн боловсруулсан үндэсний ангилал юм.

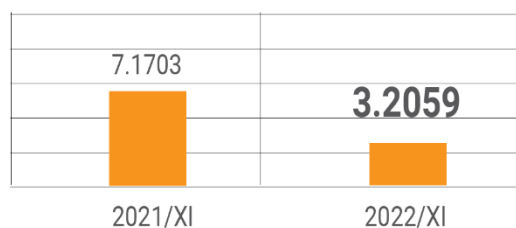
ГАЗАР ТАРИАЛАН, 2023 оны эхний 11 сард

ᠭᠠᠰᠠᠷ ᠲᠠᠷᠢᠶ᠋ᠠᠯᠠᠩ

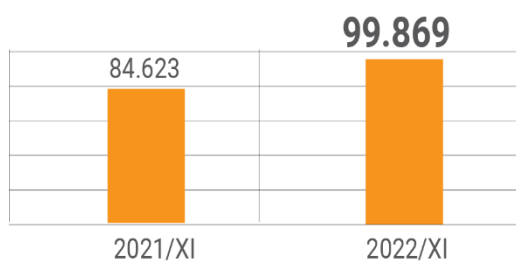
ХУРААСАН ТӨМС, тонн

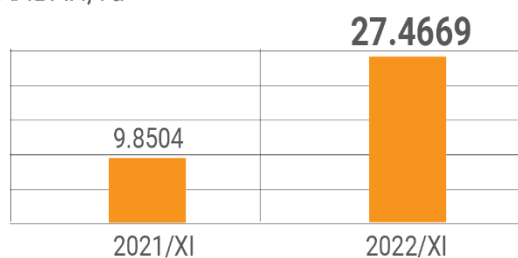
ТӨМС ТАРИАЛСАН ТАЛБАЙ, га

ХУРААСАН ХҮНСНИЙ НОГОО, тонн

ХҮНСНИЙ НОГОО ТАРИАЛСАН ТАЛБАЙ, га

ГАЗАР ТАРИАЛАН

Баянзүрх дүүргийн хэмжээнд 2023 оны эхний 11 сард 3.2059 га талбайд төмс, 27.4928 га талбайд хүнсний ногоо тариалсан бөгөөд 2023 оны эхний 11 сард урьдчилсан байдлаар 11.544 тонн төмс, 99.868 тонн хүнсний ногоо хураан авсан байна. Мөн 3260.5 тонн өвс өөрсдөө болон худалдан авч бэлтгэсэн байна.

Хүснэгт 23. Ургац хураалтын мэдээ, тонн

Нэр, төрөл	Хураасан талбай /га/		Хураасан ургац, бүгд /тн/		Хүлэмжээс хураасан ургац	
	2022 XI	2023 XI	2022 XI	2023 XI	2022 XI	2023 XI
Төмс	7.1703	3.2008	64.146	11.544	-	-
Хүнсний ногоо	9.8504	27.4669	84.623	99.869	34.376	45.221
Байцаа	0.2671	1.242	2.918	4.225	0.059	0.619
Лууван	1.2235	1.8788	8.467	4.373	0.296	0.429
Шар манжин	3.1337	8.5205	11.274	4.906	0.04	0.372
Улаан манжин	0.0795	1.5009	0.378	3.803	0.087	0.511
Сонгино	2.4892	4.3874	17.44	19.24	0.261	3.685
Сармис	0.2648	0.5211	2.263	1.879	0.018	0.205
Өргөст хэмх /урт/	0.4754	1.1215	19.383	14.043	18.386	9.889
Өргөст хэмх /давжаа/	0.1361	0.1618	2.022	1.444	1.917	0.920
Улаан лооль	0.3259	1.0454	5.092	6.546	4.995	3.507
Тарвас	0.0042	0.0475	0.066	0.198	0.011	0.053
Амтат гуа	-	0.0003	-	0.014	-	0.013
Хулуу	0.1047	0.1493	0.462	0.803	0.273	0.538
Чинжүү	0.14	0.3361	0.484	3.72	0.422	1.65
Амтлагч ногоо	0.1304	0.1349	0.967	1.711	0.928	1.621
Цэцэгт байцаа	0.1449	0.1385	0.851	3.945	0.324	2.034
Брокколи	0.1324	1.6507	0.677	3.188	0.376	0.357
Шанцай	0.1918	0.7694	5.702	9.536	3.487	7.63
Цоохор майлз	0.1081	0.6225	0.333	2.25	0.276	1.8
Юуцай	0.1844	0.9242	2.786	4.119	0.986	2.332
Бууцай	0.2415	0.9995	2.916	8.332	1.125	5.653
Хаш	0.0564	0.0302	0.067	0.487	0.063	0.437
Бусад	0.0028	0.2844	0.067	1.106	0.045	0.966
Тэжээлийн ургамал	25.0	52.2543	-	0.2	-	-
Ногоон тэжээл	25.0	52.25	41.1	145.7	-	-
Даршны ургамал	-	0.0043	-	0.2	-	-
Эрдэнэшиш	-	0.0043	-	0.2	-	-
Бэлтгэсэн өвс			2015.32	3542.6		
Өөрсдийн бэлтгэсэн			1405.95	2226.7		
Худалдаж авсан			609.37	1315.9		

Ойлголт, тодорхойлолт

Газар тариалан: Хөдөө аж ахуйн газарт бэлчээр, хадлан, тариалан, атаршсан газар, хөдөө аж ахуйн барилга байгууламжийн дэвсгэр, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн хэрэгцээнд зориулсан бусад газар хамаарна. Тариалангийн талбайд хөдөө аж ахуйн ургамал тариалсан талбайг оруулах бөгөөд тухайн жилд үр суулгасан газрын нийт хэмжээгээр тодорхойлно. Нийт хураасан ургацыг тариалсан бүх талбайгаас хураан авсан үр тариа, төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ, малын тэжээл, техник, тосны ургамал зэрэг таримал ургамалын хэмжээгээр тодорхойлно.

Танилцуулга хянасан:

Т.Хаш-Эрдэнэ

Танилцуулгыг бэлтгэсэн:

Б.Дэлгэр

Х.Намуунзул

Ж.Нацагдорж

Гэмт хэрэг

Эрүүл мэнд

Дүүргийн төсөв

Хэрэглээний үнэ

Дүүргийн нийгэм, эдийн засгийн үзүүлэлт

Аж үйлдвэр

Амьдрах орчин

Нийгмийн халамж

Нийгмийн даатгал

Хүн амын ажил эрхлэлт

Хөдөө аж ахуй

Танилцуулгыг нэгтгэсэн:

Х.Намуунзул

БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

ХОЛБОО БАРИХ:

Утас: 267349, 261019, 261728

E-mail: bayanzurkh@nso.mn